

Leerkrachtgedrag sociale veiligheid

Elke leerkracht geeft lessen vreedzame school en gouden weken.	Het gehele schooljaar
Elke leerkracht bespreekt aan het begin van het schooljaar de 10 belangrijkste schoolregels (zie hieronder)	augustus/september
Elke leerkracht maakt met de klas eigen regels en afspraken en hangt deze zichtbaar op	augustus/september
Elke leerkracht neemt 2x per jaar de Hart&Ziel lijsten af en maakt waar nodig een actieplan.	oktober en maart
Elke leerkracht hanteert bij ernstig pestgedrag, het stappenplan pesten uit dit protocol.	indien nodig
1x per jaar neemt de school de verplichte vragenlijst sociale veiligheid af aan groep 6,7,8.	maart/april

Protocol Sociale Veiligheid en Pesten MKC Zeeburgereiland

1. Inleiding

Kinderen hebben behoefte aan uitdagingen die het leven de moeite waard maken, en die een beroep doen op inzet, verantwoordelijkheidsgevoel en creativiteit. Daarom vinden wij het belangrijk dat de school een boeiende omgeving is, die kinderen uitdaagt nog onbekende terreinen te ontdekken. Alleen in een omgeving die door het kind als veilig ervaren wordt, komt hij/zij tot ontwikkeling.

Daar waar mensen samenwerken in een relatief kleine omgeving, krijg je te maken met pestgedrag. Op onze school is dat niet anders. Het is belangrijk dat je als school je verantwoordelijkheid neemt om kinderen te leren hoe hier mee om te gaan. Door regels en afspraken zichtbaar te maken, kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

We besteden tijd om leerlingen inzicht in het eigen handelen te geven zodat ze weten dat gedrag een keus is. We besteden veel aandacht aan het geven van handvatten hoe te reageren op ongewenst gedrag. Elk schooljaar investeren wij in een sterk schoolklimaat. Hoe beter je elkaar kent, hoe veiliger je je voelt. Op school willen we elkaar kunnen vertrouwen en helpen, dit geldt voor leerlingen, voor collega's en voor ouders in de school. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan. Het bekende 'goed voorbeeld, doet goed volgen' gaat ook hier zeker op.

Alle kinderen hebben recht op een veilige schoolomgeving. Het is de verantwoordelijkheid van de school, leerlingen en ouders samen, dat iedereen zich prettig voelt en blijft voelen. In dit protocol beschrijven we hoe de school zorg draagt voor een veilige omgeving. In het protocol staat ook beschreven wat school, leerlingen en ouders kunnen doen als er sprake is van pestgedrag.

2. Preventie

2.1 De schoolregels

De school hanteert 10 school/gedragregels. De regels worden regelmatig met de groep besproken. We verwachten van ouders dat zij thuis deze regels met hun kinderen doornemen en onderschrijven.

- 1) We doen aardig tegen elkaar in taalgebruik en gedrag.
- 2) We zorgen er voor dat iedereen zich goed blijft voelen.
- 3) We helpen elkaar als iemand het vraagt en proberen een ander te helpen als we zien dat iemand hulp nodig heeft.
- 4) We luisteren naar de leerkrachten van school en leidsters van de BSO en TSO.
- 5) We lopen rustig door het schoolgebouw.
- 6) We gaan zorgvuldig om met spullen van school en elkaar.
- 7) Wij komen voor ons zelf op: Als iemand aangeeft dat hij/zij bepaald gedrag vervelend vindt dan stoppen we met dat gedrag. Kinderen leren eigen grenzen aan te geven als ze iets vervelend vinden. De kinderen van 2 tot 5 jaar leren stop hou op, dat wil ik niet! Van 5 t/m 12 jaar oefenen we het concreet gedrag benoemen dat je vervelend vindt.
- 8) Als we boos worden, nemen we een time-out (als dit nodig is) en praten we samen.
- 9) Bij problemen gaan we in gesprek, totdat we het samen opgelost hebben.
- 10) Als we een probleem samen niet op kunnen lossen, vragen we hulp van een leerkracht of andere volwassene.

Kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde schoolregels in overleg met de leerkracht. Die aanvulling wordt opgesteld door en met de groep, dit zijn de zogenaamde groepsregels. Groepsregels zijn zichtbaar in de klas opgehangen.

Montessorischool

Op een Montessorischool wordt in de onderbouw, en deels ook in de middenbouw en de bovenbouw, het aanleren van de regels van oorsprong al geformaliseerd, volgens een vaste structuur. *Het aanleren van regels wordt* speels aangeboden met behulp van de 'lesjes in drie perioden'. Een lesje in drie perioden bestaat uit de volgende onderdelen: Eerst doet de leerkracht de regel voor (hoe geef je iemand een hand), vervolgens mogen enkele kinderen de actie nadoen en tenslotte verwoordt de leerkracht de regel en uitvoering (Je geeft iemand een hand, knijpt er een klein beetje in en kijkt de ander in de ogen) Door middel van deze lesjes leren de kinderen de regels die in de groep gehanteerd worden. De lesjes zijn belangrijk voor de gewoontevorming in de groep. De kinderen leren zo de vaste regels die nodig zijn om in een groep te functioneren. Het kennen van die regels geeft de kinderen een gevoel van veiligheid: ze weten wat er van hen wordt verwacht. Hierdoor wordt hun zelfstandigheid en verantwoordelijkheidsgevoel bevorderd. De leerkracht observeert of de kinderen de regels zelfstandig op de juiste manier, plaats en tijd toepassen. Is dit niet (meer) het geval dan volgt de aanbidding van een regel of de aanbidding van de regel wordt herhaald. Montessori beschreef drie hoofdonderwerpen voor een drieperiodenles: 'Zorg voor de omgeving' (zoals: zo draag je een stoel), 'Zorg voor de persoon' (zoals: hoe was je je handen) en tenslotte 'de inachtneming van de wellevendheid' (zoals: hoe groet je iemand, hoe bedank je iemand). Vooral deze laatste categorie is een formalisering van hoe wij in school, maar ook in de maatschappij, met elkaar omgaan.

Wat voor activiteiten doen wij op school om de sociale veiligheid te vergroten?

Grip op de groep

In het eerste blok staan groepsvorming en positief sociaal klimaat centraal. Dat is belangrijk, want in de eerste weken van het schooljaar vormt een groep zich. Als de groep zich uiteindelijk gevormd heeft, blijft het de rest van het jaar min of meer hetzelfde. Het is dus zaak om aan het begin van het schooljaar hier heel bewust mee om te gaan om de klas zo tot een positieve groep te helpen vormen.

Burgerschap

Onder burgerschap verstaan we de manier waarop mensen deelnemen aan de maatschappij en die helpen vormgeven. Burgerschapsvorming brengt kinderen de kennis, vaardigheden en houding bij die ze nodig hebben om nu en later actief te kunnen meedoen in onze samenleving. Kinderen maken op deze manier op school kennis met begrippen als democratie, grond- en mensenrechten, duurzame ontwikkeling, conflicthantering, sociale verantwoordelijkheid, gelijkwaardigheid en het omgaan met maatschappelijke diversiteit. Op school zijn we momenteel bezig om in kaart te brengen wat iedere leeftijdsgroep aan burgerschapsvorming doet. Vervolgens zullen wij een schoolbrede visie ontwikkelen. We zullen daarnaast een vaste werkwijze in de school ontwikkelen.

Leefstijl en Kanjertraining

We maken in de school geregeld gebruik van Leefstijl en Kanjertraining, dit is nog niet ingebed in het aanbod van alle klassen. In de onderbouw en de middenbouw wordt Leefstijl en Kanjertraining op gevoel ingezet door de leerkracht. Leefstijl heeft een methode ontwikkeld waardoor leerlingen zich bewust worden van de normen en waarden in de maatschappij. Dit leren ze niet op een theoretische manier maar in de praktijk. Samen met klasgenoten doen leerlingen allerlei activiteiten en opdrachten die het besef van 'goed met elkaar omgaan' versterken. Voor het optimaal functioneren van kinderen en het ontwikkelen van hun talenten zijn competenties als zelfvertrouwen, doordachte beslissingen nemen, luisteren, je gevoelens uiten en rekening houden met anderen onmisbaar. Leefstijl is een methode die niet alleen de emotionele intelligentie stimuleert maar ook de cognitieve intelligentie, doordat kinderen beter in hun vel zitten. Leefstijl sluit daarnaast aan bij de kerndoelen voor gezond en redzaam gedrag. De methode biedt naast sociaal- emotionele competenties ook gezondheidsvaardigheden. Bij gezondheidsvaardigheden speelt preventie een belangrijke rol.

Ook wordt er met enige mate in de middenbouw en onderbouw gewerkt met het Kanjerprogramma. De Kanjerlessen zijn zowel preventief als curatief van aard. Preventief omdat de training een positieve sfeer in groepen stimuleert. Hiermee wordt sociale onrust voorkomen. Curatief omdat de training ook wordt ingezet om sociaal onhandig functionerende groepen weer in balans te krijgen. De kanjertraining gaat er vanuit dat mensen verschillende soorten gedrag kunnen vertonen. Dit gedrag wordt geconcretiseerd door verschillende kleuren petten. Je kunt je vervelend, pesterig en bazig gedragen. Dat benoemen we door te zeggen dat je "een zwarte pet" op hebt. Je kunt je ook heel "grappig" gedragen en zorgen dat je constant de lachers op je hand hebt. Dat benoemen we door te zeggen dat je een "rode" pet op hebt. Kinderen kunnen zich ook heel verlegen, teruggetrokken, niet assertief, soms wat "zielig" gedragen. Dan zeggen we dat je een gele pet op hebt. Ook kun je je assertief, stevig gedragen. Dan heb je een witte pet op. Bij de Kanjertraining leren kinderen ten eerste te herkennen welke soorten gedrag er bestaan en hoe je dit herkent. Vervolgens leren ze dit gedrag bij te sturen ('een andere pet op te zetten'). De Kanjerlessen worden afgewisseld met de Leefstijllessen. In de klassen wordt minimaal 1x per week specifiek gewerkt aan sociaal- emotionele vorming, met een Leefstijlles uit de methode, een Kanjerles of een gelijkwaardige les die de leerkracht zelf bedenkt en toepast, gericht op situaties die spelen in de klas.

Gouden weken en Grip op de groep

Andere activiteiten en lessen die bijdragen aan de sociaal-emotionele ontwikkeling:

Zoals ook in de studiegids omschreven, starten wij het jaar altijd met de “Gouden weken” en “Grip op de groep”. In deze weken ligt de nadruk op het creëren van een veilige sfeer en een veilige groep. Naast de “gouden weken” werken wij samen met jeugdtheaterschool TIJ. Door middel van drama lessen, samenwerkingsspelletjes en coöperatieve werkvormen wordt er kennisgemaakt en op een natuurlijke manier contact relatie tussen leerlingen gelegd. Tevens zorgen de lessen van TIJ ervoor dat er een positieve sfeer in de groepen gestimuleerd wordt.

Coöperatief leren en groepsdoorbrekend werken

In de midden- en bovenbouw wordt er aandacht besteed aan coöperatief leren en groepsdoorbrekend werken. Coöperatief leren maakt gebruik van didactische structuren. Dit zijn aansprekende activiteiten die leerlingen effectief laat samenwerken met de leerstofinhouden van de methoden die wij op school gebruiken. Leerlingen leren van en mét elkaar. Deze principes garanderen een actieve betrokkenheid van elke leerling bij het leerproces. Door middel van het stimuleren van samenwerking op groepsniveau en in kleinere instructiegroepen in de klas wordt op een natuurlijke manier het contact en de relatie tussen leerlingen verbeterd en versterkt. Op deze manier wordt het sociale klimaat in de klas verbeterd.

Individuele trajecten binnen school

Via onze Ouder Kind Adviseur (OKA) kunnen wij individuele trajecten aanbieden. Hieronder een aantal voorbeelden:

Rots en water

Met de weerbaarheidstraining Rots en Water leer je wanneer je voor jezelf moet opkomen en wanneer het beter is om je ergens bij neer te leggen. Het is niet altijd makkelijk om je eigen grenzen aan te geven en tegelijk die van anderen te respecteren. De Rots en Water-training leert je soms hard zijn als een rots en soms zacht als water. Voor wie? De training is bedoeld voor jongens en meiden (in aparte groepen) van 9 tot 18 jaar die het lastig vinden op een rustige manier voor zichzelf op te komen. Leerlingen van de hoogste klassen van de basisschool kunnen de eerste acht lessen volgen. De andere lessen zijn voor jongeren die naar het voortgezet onderwijs gaan. Doel Je krijgt meer zelfvertrouwen en staat daardoor sterker in je schoenen. Je leert beter omgaan met lastige situaties en daarin de goede keuzes te maken. Met Rots en Water leer je je woede en boosheid te beheersen en op een rustige manier voor jezelf op te komen. Je denkt na over wat je wel en niet wilt en hoe je dat duidelijk maakt. Ook leer je de grenzen van anderen te herkennen en te respecteren.

Bibbers de baas

Je bibbers de baas is een cognitief gedragstherapeutisch programma om faalangst bij kinderen van 9 tot 12 jaar te verminderen. Faalangst is een vorm van angst die opkomt als je moet presteren of als je denkt dat je iets moet presteren terwijl je bang bent dat het je niet gaat lukken. Faalangst is altijd gekoppeld aan iets wat moet, van jezelf of van een ander. Die angst werkt belemmerend, soms zelfs verlamdend. Kinderen met faalangst denken vanuit een negatief zelfbeeld. De vrees om te mislukken bepaalt hun denken. Ze zijn gefixeerd op het negatieve en geloven niet dat het ze ooit zal lukken. Er wordt pas van faalangst gesproken als de angst voor mislukking zo groot is dat de prestatie er (ernstig) onder gaat lijden. De verwachte prestatie blijft uit. Er zijn drie vormen faalangst: - Cognitieve faalangst: angst om slechte leer- en denkprestaties te laten zien (‘Net wist ik het allemaal nog’). Het kind is bang voor een negatieve beoordeling hiervan door de leerkracht, ouders, klasgenoten en zichzelf. Leerprestaties raken geblokkeerd. - Sociale faalangst: angst om afgewezen of negatief beoordeeld te worden door vrienden, klasgenoten, familie of andere groepen waar het kind bij hoort of graag bij wil horen (‘Ze lachten me vast uit’). Sociale vaardigheden raken dan

geblokkeerd. - Motorische faalangst: angst om fouten te maken bij het uitvoeren van lichamelijke handelingen. Daardoor raken motorische vaardigheden geblokkeerd (bv. bij gym, tekenen, schrijven)

Semmi training

De school vraagt een dergelijke training aan voor uw kind als individu, voor meerdere kinderen tegelijk of voor de gehele klas. Bij deze trainingen staat spel en beweging centraal, als middel om kinderen mentaal te laten ontwikkelen (PMT). Daarnaast komt het systeem rondom het kind in beweging, door ouders en leerkrachten nauw te betrekken bij het begeleidingstraject (systemisch denken). Op deze manier en door de nadruk te leggen op de kwaliteiten van kinderen (competentiemodel) worden positieve veranderingen teweeggebracht in hun gedrag, gedachten en gevoelens.

2.2 Voorbeeldgedrag leerkrachten en ouders

Het voorbeeldgedrag van leerkrachten en ouders is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten en ouders horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

2.3 Pesten of plagen?

Ondanks ons veilige schoolklimaat, moeten we er toch vanuit gaan dat ook bij ons niet ieder kind zich prettig en veilig voelt. Onder pestgedrag verstaan we zowel pesten als plagen. Plagen gebeurt eenmalig, meestal openlijk en voor de grap. Bij pesten gaat het om stiekem steeds terugkerend negatief gedrag, waarbij iemand de intentie heeft de ander te schaden. Er is meestal een verschil in macht tussen kinderen. Het verschil tussen plagen en pesten is niet altijd duidelijk, verschillen zijn o.a.:

Plagen	Pesten
Geen sprake van machtsverschil.	Wel sprake van machtsverschil: pesters en meelopers stellen zich boven de gepeste
Het duurt niet voort; vaak een incident. Fysiek ernstige incidenten zijn altijd een reden om direct actie te ondernemen naar ouders, IB en directie om te bedenken wat te doen.	Is herhaaldelijk, duurt voort.
Geplaagde kan makkelijk iets terugzeggen.	Gepeste kind durft niets terug te doen.
Geen invloed op onderlinge relaties.	Relaties in de groep verslechteren.
Vaak zichtbaar; met een volwassene direct op te lossen.	Vaak niet zichtbaar; moeilijk om grip op te krijgen.

Een klacht van een kind wordt behandeld als pesten, ook als er verschil in perceptie is. (Er kan verschil zijn bij de kinderen hoe iemand iets ervaart en beoordeelt).

2.4 Signalen

Omdat de leerkracht een belangrijk verschil kan maken wanneer er meteen aandacht is voor pestgedrag, is het van belang dat kinderen en ouders (ook als het niet het eigen kind betreft) naar de leerkracht toe gaan, zodra zij signalen zien die zouden kunnen duiden op pestgedrag. Er zijn niet altijd zichtbare uitingen van pestgedrag. Daarom moeten ouders en leerkrachten extra alert zijn. Signalen die op pestgedrag zouden kunnen duiden zijn o.a.:

- Niet meer graag naar school gaan
- Niet meer met vriendjes of vriendinnetjes spelen
- Onrustig slapen met slechte dromen en/of bedplassen
- Geld vragen of stelen van familie
- Verslechterende schoolresultaten tonen
- Klagen over psychosomatische verschijnselen (hoofdpijn, buikpijn etc.)
- Groepsactiviteiten willen vermijden zoals pauzes, overblijven, sporten, schoolreisjes/excursies.

2.5 Toezicht

Een onderdeel van pestpreventie is het gezamenlijk toezicht houden in gemeenschappelijke ruimtes. Medewerkers die ongewenst gedrag signaleren waarschuwen leerlingen om incidenten te voorkomen, en complimenteren kinderen die op de juiste wijze reageren. Iedereen reageert consequent op meldingen van ongewenst/pestgedrag. Medewerkers houden elkaar op de hoogte van incidenten en of risico's van incidenten. Incidenten worden geregistreerd in ons leerlingvolgsysteem Parnassys.

2.6 Afnemen vragenlijsten Sociale veiligheid

Jaarlijks vraagt de school leerlingen, medewerkers en ouders een vragenlijst m.b.t. de sociale veiligheid in te vullen. De uitkomst bespreken we in het team en in de MR, mogelijk komen hier acties voor de school uit voort.

2.7 Signaleren

Wij gebruiken het volgsysteem Hart&Ziel!

Hart&Ziel is een expertsysteem dat meer doet dan het volgen van de leerling. De Hart&Ziel-leerkrachtvragenlijst geeft op basis van een analyse van observaties concrete doelen en handelingssuggesties. Op die manier wordt de leerkracht geholpen in het nadenken over een eventuele aanpak voor een groep of leerling. Met Hart&Ziel kan het gehele proces van handelingsgericht werken doorlopen worden, van signalering tot handelen.

3 Protocol tegen pesten

Mocht vastgesteld zijn dat er sprake is van pesten dan hanteert MKC Zeeburgereiland dit protocol. Het protocol heeft tot doel vervelende gevolgen te verminderen voor zowel gepeste als pestende, als ook voor de rest van de groep. Het protocol richt zich op vijf partijen die bij een peestsituatie betrokken zijn:

1. De gepeste
2. De pester
3. De groep
4. De leerkracht(en)
5. De ouders/verzorgers.

Onze manier van werken is als volgt:

- Leerkracht, kinderen en ouders werken samen aan een goede oplossing van het probleem.
- Van de gesprekken wordt een verslag gemaakt.
- De afspraken worden door kind, ouders en school ondertekend en in het kinddossier van Parnassys bewaard.
- De afspraken bevatten consequenties voor de pester.
- Binnen een afgesproken periode vindt er minimaal twee keer een evaluatie plaats.
- Na incidenten begeleiden leerkrachten de leerlingen en belonen zij ze voor het tonen van gewenst gedrag.
- Er worden specifieke instructies en waarschuwingen vooraf gegeven om te voorkomen dat pestgedrag beloond wordt door omstanders.
- Bij blijvend probleemgedrag wordt er door school doorverwezen naar externen.

3.1 Plan van aanpak bij pestgedrag

In onderstaand overzicht staan concrete handelingen die aangeven wat je kunt doen in het geval van een peestsituatie.

3.2 Wat kun je doen als ouder?

Een kind wordt gepest (ouder)

- Neem je kind serieus en praat met je kind.
- Praat altijd eerst met de leerkracht van je kind. Zij/hij pakt het probleem aan.
- Kom je er niet uit, praat met de intern begeleider.
- Praat eventueel met de directie of de vertrouwenspersoon van de school.
- Zoek eventueel hulp buiten school, de intern begeleider kan je daarbij helpen.
- Leer je kind samen overleggen en onderhandelen over oplossingen.
- Meld het pesten ook als je het bij een ander dan je eigen kind ziet gebeuren.
- Besteed veel aandacht aan het zelfrespect van je kind. Stimuleer hem/haar en geef complimenten.
- Stimuleer het kind om een sport te beoefenen. Hierdoor kan het kind bouwen aan zijn zelfvertrouwen.

Je kind pest (ouder)

- Probeer achter de mogelijke oorzaak van het pestgedrag te komen.
- Maak je kind duidelijk dat je achter de aanpak van de school staat.
- Corrigeer ongewenst gedrag van je kind en prijs gewenst gedrag.
- Leer je kind samen overleggen en onderhandelen over oplossingen.
- Afhankelijk van aard en ernst van het pesten kun je het bespreken met leerkracht, intern begeleider of directie. in een groter overleg.
- Zoek eventueel hulp buiten school, de intern begeleider kan je daarbij helpen.

3.3 Wat kun je doen als kind?

Jij pest (kind)

- Stop het pesten! Vandaag nog. Begin met je excuses te maken tegen het kind dat jij pest.
- Denk na over het verschil tussen pesten en plagen. Wanneer ga je te ver en kwets je iemand?

- Bedenk dat het niet stoer is om te pesten, maar gemeen.

Jij wordt gepest (kind)

- Bespreek samen met de juf een manier om je grens aan te geven.
- Houdt het niet op, praat erover met iemand die je vertrouwt: je ouders, je leerkracht, de vertrouwenspersoon, de directie.
- Luistert je leerkracht niet of niet genoeg naar je, ga dan naar de intern begeleider.
- Je kunt praten met de Kindertelefoon (0800-0432) of je kunt kijken op www.pestweb.nl

Een ander kind wordt gepest (kind)

- Doe niet mee met de pester om stoer te lijken.
- Doe niet mee omdat de pester je vriend(in) is.
- Praat met de leerkracht of een andere volwassene (bijv. je ouders).

3.4 Wat kun je doen als leerkracht?

Iemand uit de klas wordt gepest (leerkracht)

- Schenk aandacht aan incidenten (ook aan kleine). Stel niet uit en ga serieus met de signalen om, ook al is er verschil in beleving en/of perceptie. Vraag bij klachten over pesten na en of de afspraken zijn toegepast. Bespreek oplossingen en de gewenste situatie met de betrokken kinderen.
- Pesten aan de orde stellen: naar aanleiding van een incident in kringgesprekken of in een les kinderen rollenspellen laten uitwerken waarin slecht en goed gedrag zichtbaar wordt.
- Is er sprake van een heftig incident neem direct contact op met de ouders van de beide partijen. Je meldt wat er gebeurd is en spreekt af de ouders op de hoogte te houden van je aanpak. Je vraagt de ouders er met hun kind over te praten. Heeft een kind een ander kind pijn gedaan, geef dan het advies dat het helpt wanneer ouders van de pester ook contact opnemen met de ouders van de gepeste. Zet het incident in Parnassys.
- Blijkt de oplossing onvoldoende te werken en stopt het gedrag niet, maak een afspraak met de ouders van betrokken kinderen om over de situatie te spreken en registreer de incidenten in Parnassys. Vraag of ouders akkoord gaan met de afspraken en zet expliciet in Parnassys dat ze dit akkoord hebben gegeven.
- Mail de ouders en leerlingen de afspraken en vraag ze deze akkoord te bevestigen.
- Schakel, indien nodig, de hulp in van de pestcoördinator, intern begeleider en/of directie.
- Evalueer minimaal twee keer met ouders van alle betrokken kinderen en kinderen hoe het gaat, plan deze afspraken al tijdens het eerste gesprek.
- Houd extra toezicht bij het verlaten en binnenkomen van de lokalen en in vrije situaties.
- Deel het pestprotocol met de vakdocenten, onderwijsassistente, TSO en BSO medewerkers. Iedereen binnen het MKC voert de afspraken uit. Check regelmatig bij deze collega's hoe het gaat en vraag ze jou als leerkracht op de hoogte te houden als er iets speelt.
- Besteed veel aandacht aan een positief klimaat door verschillende groepsactiviteiten (bijvoorbeeld a.d.h.v. Kanjertraining, Leefstijl, de Gouden weken, Grip op de groep, complimenten etc).

Iemand uit de andere klas wordt gepest (leerkracht)

- Ga serieus met signalen om, negeer de signalen niet, stel niet uit maar grijp in.
- Vraag bij klachten over pesten na of de afspraken *Stop hou op*, en *Loop door* zijn toegepast.
- Praat met en luister naar de betrokken kinderen.
- Schakel de betrokken leerkracht in.

3.5 Wat kun je doen als intern begeleider en directie?

Iemand op school wordt gepest (intern begeleider)

- Sta leerkrachten bij als daarom wordt gevraagd.
- Wijs de leerkracht op het protocol en reik ze preventie en aanpak activiteiten aan.
- Praat, op verzoek, met betrokken ouders en kinderen.
- Verwijs naar hulpgevende instellingen, boekjes, websites etc.
- Eventueel overleg met Ouder- kind adviseur of Adviseur passend onderwijs of andere externe.

Iemand op school wordt gepest (directie)

- Houd het overzicht of er alleen gepest wordt in een bepaalde klas, of daarbuiten (schoolplein, gym, overblijf, activiteiten) en kijk klassen breed.
- Sta teamleden gevraagd en ongevraagd bij.
- Wijs de leerkracht op het protocol en op aanpak activiteiten voor de klas al dan niet via de intern begeleider.
- Houd in de gaten of schorsing of verwijdering nodig is en schakel daarbij het bestuur in.
- Zet het onderwerp pesten als terugkerend onderwerp op de agenda van de teamvergadering.
- Evalueer of de preventieactiviteiten voldoende zijn.
- Zorg voor scholing van de leerkrachten.

4. Pestgedrag op de sociale media

4.1 Op school

Is er sprake van pestgedrag op de sociale media op school dan gaan we in gesprek met de ouders en de leerlingen volgens de stappen uit hoofdstuk 3.

4.2 Buiten school

Heeft het pestgedrag buiten school plaatsgevonden dan verwachten wij van ouders dat zij een actieve rol op zich nemen bij het oplossen van het probleem. Neem als ouders contact op met de andere ouders van de betrokken leerlingen en ga in gesprek met jullie kinderen. Omdat het probleem wel van invloed is op de groeps sfeer in de klas, is het van belang dat ouders de leerkracht snel op de hoogte brengen. De school kan samen met de ouders de noodzakelijke stappen uit hoofdstuk 3 volgen.

De school hanteert de volgende regels m.b.t. het gebruik van sociale media:

1. Zorg dat je weet hoe de sociale media werken voordat je ze gebruikt, zorg dat de instellingen goed staan en je niet meer informatie deelt dan je wilt. Alles wat wordt gecommuniceerd via internet en sociale media, blijft nog lang vindbaar.
2. We behandelen elkaar netjes en met respect, en laten iedereen in zijn waarde. Daarom pesten, kwetsen, stalken, bedreigen, en beschadigen we elkaar niet, en maken we elkaar niet zwart.
3. Is er sprake van pestgedrag dan volgen wij de stappen van ons pestprotocol. Leerlingen en ouders van de betrokken partijen spreken we aan om samen te zorgen voor een veilig klimaat. Indien nodig volgen er passende maatregelen.
4. Iedereen is verantwoordelijk voor wat hij/zij zelf plaatst op sociale media, en kan daarop aangesproken worden. Ook het doorsturen (*forwarden*) en herplaatsen (*retweeten*) zijn handelingen waar je op aangesproken kunt worden.
5. We respecteren elkaars privacy. Bij het gebruik van internet en sociale media verspreiden we geen informatie, foto's of video's over anderen, als zij daar geen toestemming voor hebben

gegeven, of als zij daar negatieve gevolgen van kunnen ondervinden.

6. Leerlingen en medewerkers van de school worden niet met elkaar 'vriend' op de sociale media, tenzij het gaat om een door de medewerkers gebruikt professioneel account.

5. Vertrouwenspersoon en klachtenregeling

Wanneer de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert of wanneer hetzelfde kind regelmatig bij verschillende pestincidenten betrokken is, kan inschakeling van de vertrouwenspersoon worden overwogen. De vertrouwenspersoon is het eerste aanspreekpunt als het gaat om onveilige en ongewenste situaties op school. Het MKC heeft een klachtenregeling en een intern vertrouwenspersoon (Najat Amenkour) en een extern vertrouwenspersoon (Mirjam Hoedemaker) bij Staij. De klachtenregeling beoogt een zorgvuldige behandeling van klachten en staat in de schoolgids.

6. Uiterste consequenties

Als het ongewenste gedrag, ondanks inspanningen van school en ouders, blijft voortduren, kan sprake zijn van de volgende uiterste consequenties:

- overplaatsing (al dan niet tijdelijk) naar een andere groep
- schorsing of verwijdering van school